

Lluís Busquets i Mollera**Escriptori**

c. 1928-30

Fusta

130 x 115 x 44 cm

Museu d'Art de Girona, Núm.reg. 138.691

Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció

Nacional d'Art

Escriptori provinent del llegat de Lluís Busquets i Mollera, reconegut artista gironí juntament amb els seus germans Josep Maria i Jaume. Els germans Busquets i Mollera van sobresortir en el camp de la decoració i les arts aplicades i van ser estrets col·laboradors en els projectes firmats per l'arquitecte gironí Rafael Masó. L'any 1920 van obrir la Galeria dels Bells Oficis, un establiment d'exposició i venda d'objectes artístics i decoratius que pretenia protegir l'art i el treball dels artistes gironins a banda de complir els seus objectius comercials. La peça d'estudi tipològicament recull un dels models mobiliaris més destacats dels segles XVI i XVII, tot i que l'artífex, Lluís Busquets, l'adaptà als gustos noucentistes.

L'objecte d'estudi és una paperera o escriptori de fusta de noguera format per un buc prismàtic amb una tapa frontal abatible conformada per un plafó sostingut per dos muntants, que emmarquen la senzilla estructura i decoració de la peça. Per trencar aquesta volguda austeritat del mòble, l'artífex disposa —a manera d'ornamentació— dos rombes o losanges, tallades en el plafó en sentit horitzontal i unides pels extrems interiors. Per assolir un focus d'atenció visual i donar un cert relleu a la peça, l'artista va recórrer al sistema de dissenyar-les com a figures concèntriques partint d'una petita forma piramidal.

El buc descansa, com succeeix a les peces renaixentistes i barroques, sobre un suport a manera de peu obert. L'estructura del peu està formada per dos muntants verticals a cada costat, que descansen sobre un altre d'horitzontal acabat en forma abossellada. Aquests muntants es troben units per uns travessers superiors, que segueixen el perímetre quadrat de l'estructura, i un travesser a la part inferior. A la part del mig s'hi ha disposat una balda i a la cintura, és a dir, al perímetre superior, dues peces allargades i estretes, que llisquen per permetre el recolzament de la tapa frontal en el moment de l'obertura.

Tal com s'ha indicat, estructuralment es tracta d'una tipologia sorgida al segle XVI a la península Ibèrica, que amb gran èxit va expandir-se a la resta d'Europa a través d'una gran diversitat de models i motius decoratius, i va perviure en àmbits provincials fins al segle XVIII.¹ Al llarg del segle XIX, aquest tipus de mòble fou denominat «bargueño», tot i que a la documentació de l'època apareix citat fonamentalment com a escriptori, paperera o arquimesa, fent referència en els dos primers casos a la seva funció de contenidor de documents.

Pel que fa a l'organització interior, aquesta tipologia de mobiliari solia estructurar-se en una sèrie de calaixos, opció que no va ser l'escollida per l'artífex, que s'estima més disposar-hi unes simples baldes. Cal indicar que en el mateix llegat es conserven dos esbossos d'aquesta peça sense signar, que ens permeten veure les opcions que Lluís Busquets va pensar per aquest mòble. Mentre que a la primera opció el disseny recorda els interiors dels canteranos catalans del set-cents, en el segon cas opta per una doble filera de sis calaixos en cadascuna.

L'autoria de la peça, tot i no estar signada, ha estat atribuïda a Lluís Busquets, el tercer dels quatre germans que integraven aquesta nissaga d'artistes gironins.² En aquest sentit, diversos autors ja han apuntat el costum de treballar de manera conjunta de Lluís i Josep Maria pel que fa als projectes de decoració i mobiliari i la dificultat que això comporta per adjudicar la pertinença autoria.³ En tot cas, l'acabat i la simplicitat interior de la peça fan pensar que el mòble, a manera de prototip, no va arribar mai a exposar-se a la Galeria dels Bells Oficis, sinó que es va destinar a vestir el domicili de Lluís Busquets.

La Galeria dels Bells Oficis, també coneguda com a Casa Busquets, es trobava situada a la confluència del carreró Álvarez de Castro amb la Rambla de la Llibertat de la ciutat i era regentada per Lluís Busquets juntament amb els seus germans Josep Maria i Jaume.⁴ Aquest establiment, projectat per l'arquitecte Rafael Masó

(amb qui els tres germans van col·laborar estretament al llarg de la seva trajectòria artística), va ocupar un espai inexistent fins al moment a la ciutat, ja que donava veu als artistes gironins i els oferia un lloc on exposar les seves obres. La premsa recalca a la inauguració de l'espai que la galeria «marcarà el comienzo de una nueva etapa en nuestra vida ciudadana».⁵ Així, la tasca més comercial d'exposició i venda d'objectes artístics —com ara mobles, indumentària o joies— convivia amb l'organització i la participació en una àmplia varietat d'actes culturals, que puntualment eren publicitats a la premsa local del període. Acollià tertúlies, exposicions artístiques⁶ o recitals, ja que «la "Galeria" será además hogar y santuario del arte más puro; y por ello la literatura y la música hallan también allí protección y fomento mediante la venta de libros y composiciones, clásicos y modernos».⁷

Aquesta manera d'entendre l'art, en el cas de Lluís Busquets,⁸ es va estroncar de manera prematura per la seva mort a l'edat de 37 anys. Amb la seva desaparició, va deixar el panorama artístic de la ciutat orfe d'un notable dibuixant i un excel·lent grafista, que col·laborà estretament amb Masó en projectes de disseny, decoració i tipografia.⁹

Retornant l'atenció a la peça que ens ocupa, cal indicar que el resultat visual i tècnic s'emmarca perfectament en els postulats del segon noucentisme, dels quals la nissaga dels Busquets va ser un dels més fermes valedors a Girona. No es pot obviar que en la concepció i la realització d'aquest escriptori l'autor sap aglutinar l'harmonia de les formes, el rigor d'una obra ben feta, sense artificis, on hi ha un domini del treball de la fusta així com una simetria en la composició i una elegància extrema que beu de la tradició. En aquest sentit, l'erudit gironí Joaquim Pla va escriure: «Cal també parlar en elogi d'alguns ebenistes, que han treballat i treballen per retornar al tipus clàssic dels mobiliaris catalans, com també és just esmentar els esforços d'alguns decoradors, com per exemple els germans Busquets de Girona, els quals, amb un pregó amor a tot el que té caire popular i és netament del país, ho van aplicant en els treballs de decoració que se'ls hi encomanen, assolint així conjunts plens d'harmonia i de dignitat».¹⁰

1 Rodríguez Bemis, Sofía. *Diccionario de mobiliario*. Madrid, Ministerio de Cultura, 2006.

2 El germà més gran, de nom Narcís, va seguir estudis eclesíastics i va ser sacerdot en diverses parròquies de Girona i Barcelona.

3 Alguns d'aquests projectes compartits van ser mostrats a l'exposició *Els germans Busquets. 1917-1941*, organitzada per l'Ajuntament de Girona l'any 1996.

4 La galeria fou inaugurada l'any 1920 i restà activa fins a la mort de Josep Maria Busquets l'any 1948.

5 «La galeria dels Bells Oficis». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*, 24/6/1920, p. 2.

6 Entre els artistes que van exposar a la galeria cal destacar Adolf Fargnoli. A principi de l'any 1928, aquest autor va presentar una sèrie d'arquetes. Així ho recollia una crònica: «En esta exposición figuran las obras de Fargnoli procedentes de la Internacional de Monza (Italia) y algunas de las que habrán de integrar las exposiciones de Nueva York, Wasingthon y Hollywood». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*. 28/12/1927, p. 6.

7 *Ibidem*.

8 Lluís Busquets es va llicenciar en història i arqueologia. Entre les tasques professionals que va desenvolupar cal destacar el càrrec d'arxiver de la ciutat de Girona i la direcció del Museu Provincial d'Antiguitats de Girona, on portà a terme la feina d'inventari i catalogació de la col·lecció.

9 Entre els múltiples treballs podem destacar la realització dels cartells promocionals dels Banyes Arabs, el cartell del Museu de Sant Pere de Galligants o la tipografia per als rètols de la fàbrica de Can Marcó de Quart. Op. cit. 3, p. 16.

10 Pla, Joaquim. «El mobiliari de sabor català». *L'Autonomista. Suplement Literari*. 1/10/1926, p. 23.